

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających bezpieczeństwo rzeki Odry w zakresie gospodarki wodnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Infrastruktury</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Przemysław Koperski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Paweł Ksionek, starszy specjalista w Wydziale Legislacyjno-Organizacyjnym w Departamencie Gospodarki Wodnej e-mail: pawel.ksionek@mi.gov.pl, tel. 22 522 5589</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>30.12.2024 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac UD96</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W związku z wystąpieniem powodzi w 2024 r. niezbędne jest usprawnienie procesu inwestycyjnego oraz zapewnienie dodatkowych środków finansowych na realizację inwestycji powodziowych. Brak takich działań może doprowadzić do niewystarczającej ochrony społeczeństwa przed powodzią.

Wody rzeki Odry znajdują się ciągle w stanie znacznie podwyższonych wartości parametrów biologicznych i fizykochemicznych, niż powinno to wynikać z naturalnych uwarunkowań dla tej rzeki. Nie należy wnioskować, że katastrofa minęła, ponieważ jej przyczyny i skutki ciągle są w Odrze widoczne. Świadczą o tym przede wszystkim wysokie wartości wskazujące na zasolenie oraz na mętność wody w rzece, na całym jej odcinku. Z dokonanych analiz można wyciągnąć wniosek, że poziom zasolenia Odry jest nadal znacznie przekroczony. Również wartości innych parametrów fizykochemicznych wskazują na przekroczenia. Nie są one w ogóle charakterystyczne dla wód śródlądowych. Wskaźniki biologiczne wskazują również na zły stan ekologiczny. Ten zły stan wynika głównie z wysokiego poziomu troficznego wód krytycznego odcinka Odry i korzystnych dla rozwoju organizmów będących wskaźnikami tego stanu, wartości związków chemicznych. Ogólny stan Odry, który określić należy jako zły, wynika z masy ścieków oczyszczonych i nieoczyszczonych zrzucanych bezpośrednio do wód rzeki. Na zły stan rzeki Odry wpływa także brak skutecznego mechanizmu samooczyszczania rzeki.

Szczegółowe informacje na temat wyników badań dotyczących zanieczyszczenia Odry, prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOS) przedstawiono w załączniku nr 1 do OSR. Dane prezentują stan na początku wystąpienia katastrofy ekologicznej w 2022 r. oraz stan wyników badań środowiskowych z kwietnia 2024 r. Z analizy danych państwowego monitoringu środowiska (dane surowe oraz ocena stanu jednolitych części wód) wynika, że stan jednolitych części wód „odrzańskich” się nie poprawia, a zasolenie w niemal wszystkich punktach pomiarowych wykazuje trend wzrostowy. Pozytywny trend (spadek) można jednakże zaobserwować w odniesieniu do stężeń azotu ogólnego (TN) i fosforu całkowitego (TP).

Nie ma istotnych różnic w wartościach pomiarów parametrów wynikających z Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) na przestrzeni ostatnich lat, np. w zakresie zasolenia. Można przyjąć, że Odra jako całość charakteryzuje się uśrednioną przewodnością na poziomie 1000-1400 mikrosimensów. Analizując dostępne dane dla tego parametru można stwierdzić, że w 2024 r. stan Odry pod względem przewodności jest lepszy niż w 2022 r. Podsumowując, należy dążyć do osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) Odry i to w szczególności uzasadnia potrzebę zmian prawnych. Wyniki pomiarów charakteryzują się dużą zmiennością: geograficzną (lokalizacja punktów kontrolnych PMS), rozkładu wyników pomiarów w zależności od miesiąca pomiaru, brakiem wyraźnych trendów rozkładu badanych parametrów, brakiem pełnych zestawów ciągu danych dla konkretnych punktów kontrolnych PMS z lat 2018–2024.

Podobnie sytuacja wygląda dla azotu i fosforu ogólnego. W 2020 r. parametry były wyższe niż w 2021 r. i porównywalne z tymi w 2022 r. Natomiast w 2024 r. były niższe niż w 2022 r.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 1963), zwana dalej „ustawą o rewitalizacji”, koncentruje swoje uregulowania na konglomeracie inwestycyjnym, pomijając zaś cel kluczowy - doprowadzenie do możliwości przywrócenia mechanizmów samooczyszczania się rzeki. Ani określenie kazuistycznego katalogu inwestycji o charakterze budowlanym ani tym bardziej powołanie uzbrojonej formacji - Inspekcji Wodnej, nie przyczyni się do szybkiego polepszenia stanu wód rzeki Odry. Najskuteczniejszym sposobem przeciwdziałania ponownemu wystąpieniu katastrofy powinny być działania naprawcze, które można by podjąć w możliwie najbliższym czasie. Zaproponowane w ustawie działania inwestycyjne, czy też administracyjne okazują się nieskuteczne w związku

z utrzymującym się zanieczyszczeniem wód drugiej najdłuższej polskiej rzeki Polski i nie dają żadnej gwarancji na doprowadzenie stanu ekologicznego wód tej rzeki do co najmniej dobrego stanu. Uregulowania zawarte w obowiązującej ustawie właśnie z uwagi na odległy horyzont czasowy ich wdrożenia, jak wskazała Najwyższa Izba Kontroli w *Informacji o wynikach kontroli działania podmiotów publicznych w związku z kryzysem ekologicznym na rzece Odrze*, nie stanowią wystarczającej odpowiedzi na potrzeby wynikające z aktualnego stanu tych wód i nie zmniejszają ryzyka wystąpienia ponownej katastrofy ekologicznej w przyszłości.

Zadania inwestycyjne ujęte w art. 2 ustawy o rewitalizacji rzeki Odry w większości nie posiadają charakteru renaturyzacyjnego i naprawczego w odniesieniu do obecnego stanu przyrodniczego oraz ekologicznego rzeki Odry.

Jednocześnie działania zawarte w aktualnych planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (działania naprawcze ukierunkowane na osiągnięcie dobrego stanu wód) zostały ujęte w obowiązującej ustawie o rewitalizacji rzeki Odry w bardzo ograniczonym zakresie, mianowicie przede wszystkim w zakresie analiz udroźnienia budowli poprzecznych (działania miękkie, nietechniczne).

W ustawie o rewitalizacji rzeki Odry pominięto także opracowane do tej pory plany, programy, projekty lub katalogi uwzględniające i opisujące środowiskowe działania i wskazujące na konieczność podjęcia prac utrzymaniowych, działań retencyjnych, czy samej renaturyzacji. Wymienić tu można w szczególności projekt Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych, Programy Małej Retencji na obszarach leśnych, czy Katalog dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych.

Z analizy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW Wody Polskie) wynika, że zdecydowana większość dotychczasowych zadań inwestycyjnych zawartych w obecnie obowiązującej ustawie z uwagi na swój charakter nie wpływa na osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Jednakże realizacja kilku z nich może być nadal zasadna.

Celowe jest jednocześnie zapewnienie konkretnych środków finansowych dla PGW Wód Polskich na poprawę jakości rzek, w szczególności Odry, z uwagi na stałe zagrożenie wystąpienia zakwitów złotej algi.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Osiągnięciu celów planowanej regulacji będą służyć następujące rozwiązania.

I. Postuluje się uchylenie przepisów określających katalog inwestycji dla Odry z wyjątkiem wytypowanych zadań.

Zawarcie w treści normatywnej ustawy kazuistycznego katalogu inwestycji o charakterze budowlanym zlokalizowanych na ciekach wodnych na obszarze dorzecza Odry nie zapewnia skutecznego i szybkiego przeciwdziałania utrzymującemu się zanieczyszczeniu wód rzeki. Wynika to przede wszystkim z uwagi na odległy horyzont czasowy pojawienia się pierwszych pozytywnych skutków tego rodzaju działań. W miejsce tego rozwiązania proponuje się określenie w ustawie katalogu grup działań renaturyzacyjnych, o czym jest szerzej mowa w pkt II. Wraz z katalogiem inwestycji planuje się uchylenie przepisów dotyczących procedury uzyskiwania decyzji w procesie inwestycyjnym.

Art. 2 obowiązującej ustawy przewiduje realizację 51 przedsięwzięć inwestycyjnych, które, co do zasady, planuje się wyłączyć z przepisów ustawy o rewitalizacji rzeki Odry. W art. 3 ust. 1 tej ustawy wskazuje się 32 przedsięwzięcia inwestycyjne – z katalogu inwestycji dla Odry (z 51 wskazanych w art. 2), na które PGW Wody Polskie może otrzymać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie. Wskazane w ww. ustawie zadania mają odzwierciedlenie w Programie Planowanych Inwestycji w gospodarce wodnej (PPI), jednak niektóre z nich są połączone lub podzielone na podzadania, w związku z tym w PPI jest wyszczególnionych 78 zadań odpowiadających 51 przedsięwzięciom inwestycyjnym wskazanym w art. 2.

W toku analiz PGW Wody Polskie wytypowało następujące zadania inwestycyjne do realizacji:

- 1) Roboty budowlane w korycie rzeki Warty w zakresie kształtowania przekroju poprzecznego i podłużnego koryta rzeki Warty powyżej zbiornika wodnego Poraj i renaturyzacja – art. 2 pkt 10 ww. ustawy;
- 2) Roboty budowlane związane z renaturyzacją rzeki Dzierżęcinki, Płoni, Myśli oraz Strugi Marwickiej polegające na:
  - a) budowie przepławek przy istniejących stopniach wodnych dla ryb na rzekach Dzierżęcince i Płoni,
  - b) zapewnieniu prawidłowego przepływu wód na rzekach Myśli i Strudze Marwickiej w wyniku likwidacji barier w ciągłości biologicznej – art. 2 pkt 14 ww. ustawy;
- 3) Roboty budowlane na rzekach Bobrze i Brzeźnicy w celu renaturyzacji związane z przebudową koryta tych rzek w celu ich udroźnienia dla ichtiofauny, budową przepławek i progów, utworzeniem sztucznych i powiększeniem już istniejących tarłisk, oraz z budową instalacji niezbędnej dla ichtiofauny – art. 2 pkt 35 ww. ustawy;
- 4) Roboty budowlane na rzekach Nysie Kłodzkiej, Białej Głuchołaskiej i Dzikiej Orlicy w celu renaturyzacji polegające na przebudowie koryta tych rzek oraz na rzece:
  - a) Nysie Kłodzkiej przebudowie 2 przepławek i budowie 6 przepławek,
  - b) Białej Głuchołaskiej przebudowie 3 przepławek i budowie 12 przepławek – art. 2 pkt 36 ww. ustawy;
- 5) Roboty budowlane polegające na budowie progów ze stałym piętrzeniem w celu stabilizacji poziomu wody w jeziorach Rudno, Dubie, Lubie, Drawsko i Prośno – art. 2 pkt 48 ww. ustawy.

Należy wskazać, że usunięcie z katalogu inwestycji dla Odry nie powoduje braku ich dalszej realizacji. Projekt ustawy

wskazuje, że dla tych inwestycji nie będzie można już skorzystać z ułatwień proceduralnych i nie będzie można skorzystać z uproszczonego trybu uzyskiwania decyzji wymaganych przed rozpoczęciem realizacji danej inwestycji. Zakłada się, że realizacja tych inwestycji będzie mogła ewentualnie być kontynuowana po spełnieniu wszystkich wymaganych prawem decyzji i pozwoleń.

II. W celu doprowadzenia do poprawy ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry lub jak najszybszego oraz najefektywniejszego samooczyszczania się wód rzeki Odry w projekcie ustawy postuluje się określenie katalogu grup działań obejmujących działania przeciwpowodziowe, renaturyzacyjne, a także inne niezbędne działania mogące zapewnić poprawę stanu środowiska rzeki Odry.

Katalog takich działań będzie obejmować działania techniczne i nietechniczne nakierowane na poprawę ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry oraz zwiększenie potencjału zlewni Odry do samooczyszczania, stabilizacji odpływu oraz poprawę stanu ekologicznego wód. Przewiduje się prowadzenie czterech grup tego rodzaju działań.

W pierwszej grupie działań znajdują się prace przeciwpowodziowe.

W drugiej grupie działań znajdują się prace utrzymaniowe, których katalog jest zawarty w art. 227 ust. 3 ustawy – Prawo wodne.

W trzeciej grupie działań znajdują się działania o charakterze renaturyzacyjnym, których celem będzie zwiększenie potencjału wód zlewni rzeki Odry do samooczyszczania, stabilizacji odpływu oraz poprawy stanu ekologicznego. Te działania mogą obejmować przykładowo następujące czynności:

- 1) usuwanie ze śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód wynikających z działalności człowieka;
- 2) punktowe zasypania wyrw w dnie śródlądowych wód powierzchniowych spowodowanych przez obiekty antropogeniczne;
- 3) wprowadzanie substratu mineralnego do rzeki w celu spowodowania spontanicznego zasypania wyrw w dnie śródlądowych wód powierzchniowych;
- 4) modyfikacja zakresu prac odmuleniowych wykonanych w sposób szkodliwy dla morfologii i hydrauliki cieków, w tym likwidacja brzegowych nasypów uformowanych z usuniętych osadów dennych;
- 5) nasadzanie drzew i krzewów w strefie brzegowej;
- 6) kształtowanie roślinności w strefie zalewowej i na brzegach śródlądowych wód powierzchniowych;
- 7) wprowadzanie elementów kluczowych dla zróżnicowania siedliskowego w korycie, w tym przyzmyki kamiennych naśladujących układy bystrzy i plos lub kierujących przepływ, deflektorów w formie głazów lub rumoszu drzewnego;
- 8) prace ziemne, obejmujące inicjację erozji bocznej koryta cieków lub kształtowanie zróżnicowanego hydromorfologicznie koryta cieków;
- 9) obniżanie fragmentów terenu przyrzecznego;
- 10) odtwarzanie rzędnej dna cieków wraz z przywróceniem równowagi bilansu rumowiska;
- 11) likwidacja lub przebudowa umocnień brzegów, innych niż mury oporowe;
- 12) zastępowanie umocnień brzegów przez umocnienia śpiące na granicach wyznaczonego korytarza swobodnej migracji rzeki;
- 13) budowa odsypów i przekopów w skarpach cieków, oraz lokalnych namulisk zmieniających kierunki przepływu wody w celu pobudzenia naturalnych procesów erozyjnych w ciekach;
- 14) budowa struktur kierujących nurt cieków w celu inicjacji renaturyzujących procesów korytowych;
- 15) udrażnianie przegród poprzecznych;
- 16) odtwarzanie mokradeł przez zwiększanie ich uwilgotnienia.

Przez „usuwanie ze śródlądowych wód powierzchniowych przeszkód wynikających z działalności człowieka” rozumie się prośrodowiskowe działania utrzymaniowe, zbieżne z renaturyzacją. Obejmują one w szczególności usuwanie: naniesionych przez wodę odpadów tworzących skupienia przeszkadzające w przepływie wody oraz wyrzuconych do cieków: odpadów wielkogabarytowych, gruzu, ziemi, żużlu; nielegalnych ogrodzeń wchodzących w koryto rzeki, nielegalnych kładek i przegród, elementów stanowiących próby amatorskiego umacniania brzegu przez właścicieli działek sąsiadujących, a zakłócających przepływ; innych konstrukcji niebędących urządzeniami wodnymi, a znajdujących się w strefie, która może być objęta przepływem; usuwanie lub udrażnianie pozostałości zniszczonych, zbędnych urządzeń wodnych, tj. zastawek, jazów, które są niekompletne (najczęściej brak zasuw, pozostaje betonowa obudowa) i nie pełnią swojej funkcji.

Warto dodać, że działania renaturyzacyjne pełnią taką samą lub podobną rolę w stabilizowaniu przepływu jak typowe,

standardowe działania inwestycyjne. Ponadto działania renaturyzacyjne:

- kreują nowe warunki, nowe nisze ekologiczne, które stanowią: refugia dla wszystkich organizmów zwierzęcych, miejsca do rozmnażania (tarliska dla ryb, miejsca rozwoju larw owadów czyli pokarmu ryb, miejsca rozwoju chronionych mięczaków np. skójki gruboskorupowej), siedliska dla chronionych dyrektywami unijnymi gatunków roślin typowo rzecznych, np. włosieniczników.
- mają ogromne znaczenie w samooczyszczaniu wody, poprzez skracanie w uregulowanych odcinkach długości spirali, w spiralnym obiegu materii w rzece.
- stabilizują warunki tlenowe w rzece (4-7 mg/litr) poprzez dominacje roślin naczyniowych, nie doprowadzając do zakwitów wody prowadzących z jednej strony do odtlenienia wody, z drugiej do przetlenienia wody,
- przez rozwiniętą w biegu rzeki roślinność, różnicują prędkość prądu wody oraz są doskonałym refugium dla narybku wszystkich gatunków ryb, szczególnie zagrożonych wyginięciem ryb łososiowatych,
- przez stosowanie deflektorów, sekwencji bystrzy i plos, przyczyniają się do zróżnicowania morfologii koryta, w przekroju poprzecznym i podłużnym, co przekłada się na stabilizację warunków hydrologicznych, wzrost zróżnicowania środowiskowego, a co za tym idzie wzrost bioróżnorodności,
- przez zróżnicowanie fizyczne koryta rzeki przyczyniają się do zmiany warunków biologicznych i ekologicznych, co wpływa na polepszenie stanu równowagi ekologicznej i tym samym zbliża daną jednolitą część wód powierzchniowych do osiągnięcia stanu ekologicznego dobrego lub bardzo dobrego.

Działania z zakresu renaturyzacji, w odróżnieniu od większości zabiegów stricte hydrotechnicznych pozwalają łączyć cele związane z piętrzeniem lub poprawą warunków hydraulicznych w zlewni z celami środowiskowymi wynikającymi z II aktualizacji planów gospodarowania wodami (aPGW). Działania renaturyzacyjne nie zaburzają ciągłości morfologicznej, poprawiają stan morfologiczny z uwagi na zróżnicowanie struktury koryta, poprawiają potencjał dla migracji organizmów wodnych, nie generują dodatkowych procesów erozji dennej poniżej podejmowanego zabiegu. W przypadku działań naturyzacyjnych, oprócz ww. korzyści, można wskazać dodatkowo korzyści ekonomiczne związane z niższymi kosztami wykonania, korzystniejszym bilansem w rozumieniu wartości świadczeń ekosystemów, jak i ograniczonymi kosztami utrzymaniowymi.

W czwartej grupie działań znajdują się działania mogące służyć ochronie zasobów wodnych Odry. Te działania mogą przykładowo obejmować:

- 1) budowę bystrzy trwale związanych z gruntem lub wymagających ciężkich umocnień i konstrukcji;
- 2) budowę opasek brzegowych;
- 3) przebudowę istniejących przepustów na przepusty z piętrzeniem;
- 4) rewitalizację i odtwarzanie starorzeczy;
- 5) rewitalizację Kanału Gliwickiego;
- 6) odsuwanie wałów przeciwpowodziowych i przywracanie terenów zalewowych.

Należy wskazać, że działania rewitalizacyjne dotyczące Kanału Gliwickiego mają za zadanie przede wszystkim oczyszczenie go z wieloletnich zanieczyszczeń.

W piątej grupie działań znajdują się działania stabilizujące, które przykładowo mogą obejmować:

- 1) budowę bystrzy niezwiązanych trwale z gruntem, przy użyciu wyłącznie żwiru i kamienia, mającą na celu ustabilizowanie korzystnych biologicznie poziomów wody w rzece;
- 2) budowę stopni, zastawek i progów na rowach, mającą na celu zatrzymanie wody w rowach na obszarach rolnych i leśnych oraz spowolnienie odpływu wody ze zlewni.

Należy jednak podkreślić, że wybór zadań do realizacji z ww. grup działań będzie odbywał się z uwzględnieniem wpływu danych inwestycji na poprawę środowiska rzeki Odry, ochronę jej zasobów, bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, a także z uwzględnieniem bezpieczeństwa korzystania z wód oraz zachowania funkcji i przeznaczenia wód.

Ponadto proponuje się uproszczony tryb uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na realizację tych działań. Warto dodać, że ustawa o rewitalizacji rzeki Odry nie przesądza o realizacji konkretnych inwestycji ale pozwala inwestorowi korzystać z dodatkowych uprawnień w ramach realizacji takich inwestycji.

Zakłada się zapewnienie dofinansowania przedmiotowych działań w ramach obecnie ustanowionych limitów finansowych ujętych w ustawie o rewitalizacji rzeki Odry.

Zaproponowane w nowelizacji ustawy rozwiązania mają na celu poprawę warunków samooczyszczania się wód oraz

umożliwienie ucieczki organizmów wodnych, przede wszystkim ryb, poza teren, na którym mogą powstać warunki niekorzystne, a także mają na celu (poprzez np. budowę tarlisk) wsparcie odtworzenia populacji ryb w rzece.

Przedstawienie szczegółowego opisu stanu zanieczyszczenia rzeki Odry wskazującego do jakiego poziomu rzekę należy oczyścić i w jakim czasie, jest niezwykle trudne. Zadanie to wymaga zaawansowanych analiz, dokładnych danych w ciągach wieloletnich z tych samych punktów pomiarowych. Odra jest zanieczyszczana od ponad 100 lat. Przepływa przez tereny silnie uprzemysłowione zarówno w Polsce, jak i poza naszymi granicami. Jest rzeką prawie w całości przekształconą, jej koryto na wielu odcinkach jest przełożone. W stosunku do pierwotnej (naturalnej długości) rzeka Odra jest krótsza o ponad 100 km. Trudno w takiej sytuacji określić punkt stanu zerowego, jeśli chodzi o stan fizykochemiczny, jak i potencjalną renaturyzację. Dlatego też, na chwilę obecną bardzo trudno byłoby podać w jakichkolwiek miarach do jakiego poziomu należy ją oczyścić. Działania podejmowane powinny zmierzać do osiągnięcia lub utrzymania na obecnym poziomie celów środowiskowych.

III. Specjalny cykliczny przegląd pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych.

W projekcie ustawy będzie przewidziany odrębny, względem uregulowań ustawy – Prawo wodne, przegląd pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych na wprowadzanie ścieków do wód na obszarze zlewni rzeki Odry. Organy właściwe w sprawach pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych będą dokonywać cyklicznego szczególnego przeglądu udzielonych pozwoleń na wprowadzanie ścieków do wód, ze szczególnym uwzględnieniem ilości zrzucanych ścieków w odniesieniu do aktualnego przepływu wody w Odrze. Specjalny cykliczny przegląd pozwoleń będzie prowadzony co 2 lata i będzie dotyczył posiadaczy pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych na wprowadzanie ścieków do wód na obszarze zlewni rzeki Odry. Wyniki tego przeglądu będą służyć do ewentualnej zmiany albo uchylecia pozwoleń wodnoprawnych lub pozwoleń zintegrowanych. Specjalny cykliczny przegląd pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych zostanie po raz pierwszy przeprowadzony po zakończeniu przeglądu pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych, o którym mowa w art. 22 ustawy o rewitalizacji rzeki Odry, co pozwoli na wykorzystanie informacji pozyskanych w jego wyniku.

IV. Likwidacja Inspekcji Wodnej jako wyodrębnionej formacji na rzecz wzmocnienia potencjału personalnego i finansowego kontroli w gospodarowaniu wodami.

Tworzenie w PGW Wody Polskie wyodrębnionej i uzbrojonej formacji, podejmującej w swej istocie zadania z obszaru kontroli gospodarowania wodami, w żadnej mierze nie przełożyło się na poprawę stanu wód rzeki Odry. Postuluje się więc wzmocnienie potencjału kadrowego oraz funkcjonalnego kontroli gospodarowania wodami. Pracownicy PGW Wody Polskie realizujący zadania służbowe w obszarze kontroli gospodarowania wodami będą posiadać takie same uprawnienia kontrolne jak planowane dla Inspekcji Wodnej z wyłączeniem prawa do stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej, co należy uznać za wystarczające.

Należy wskazać, że przy tworzeniu Inspekcji Wodnej nie wykazano, iż ta uzbrojona formacja będzie w stanie zapobiec kolejnej katastrofie na rzece Odrze. Analiza zakładanych zadań Inspekcji Wodnej także nie wskazywała, że utworzenie Inspekcji Wodnej miałoby realny wpływ na przeciwdziałania zagrożeniom występującym na rzece Odrze, w szczególności że ta formacja miała zajmować się zadaniami w zakresie przeciwdziałania wykroczeniom związanym z ichtiofauną, co bezpośrednio nie stanowi zagrożenia dla zakwitów złotej algi.

Brak podstaw do funkcjonowania Inspekcji Wodnej wynika z faktu, że, co do zasady, powieliła ona tylko zadania realizowane przez inne służby, co nie polepsza poziomu ochrony wód rzeki Odry, gdyż zadania w tym zakresie i tak są już przypisane do odpowiednich organów.

Bez tworzenia Inspekcji Wodnej, PGW Wody Polskie już obecnie może dokonywać kontroli gospodarowania wodami. Zakres realizowanych zadań w tym zakresie nie ulegnie zmianie.

PGW Wody Polskie powinny realizować jak dotąd zadania w zakresie kontroli gospodarowania wodami i w tym obszarze czuwać nad przestrzeganiem przepisów ustawy – Prawo wodne. Natomiast czynności i działania o charakterze operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowych powinny realizować wyspecjalizowane w tych obszarach podmioty.

Osiągnięcie celu tej regulacji nie jest możliwe bez interwencji legislacyjnej na poziomie ustawowym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Mając na względzie, że zmiany postulowane w projekcie ustawy odnoszą się do rozwiązań funkcjonujących w obszarze prawa krajowego nie dokonywano analizy potencjalnych rozwiązań o analogicznym charakterze obowiązujących w krajach OECD/UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
PGW Wody Polskie	1	Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne	- realizacja działań renaturyzacyjnych i przeciwpowodziowych,

			- dokonywanie specjalnego cyklicznego przeglądu pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód na obszarze zlewni rzeki Odry, - likwidacja Inspekcji Wodnej jako wyodrębnionej formacji i przejęcie części jej zadań
Marszałkowie województw	5	Dane własne	- dokonywanie specjalnego cyklicznego przeglądu pozwoleń zintegrowanych w zakresie wprowadzania ścieków do wód na obszarze zlewni rzeki Odry
Podmioty posiadające pozwolenia wodnoprawne oraz pozwolenia zintegrowane na wprowadzanie ścieków do wód na obszarze zlewni rzeki Odry (wraz ze zlewnią rzeki Warty i Noteci, czyli dla obszarów regionalnych zarządów gospodarki wodnej PGW Wody Polskie (rzgw) w Gliwicach, Wrocławiu, Poznaniu, Bydgoszczy i Szczecinie)	2550 (w tym 292 – dot. pozwoleń zintegrowanych i 2258 – dot. pozwoleń wodnoprawnych) przy czym dla pozwoleń zintegrowanych dla obszaru rzgw w Poznaniu nie było możliwe wyodrębnienie wprowadzania ścieków do ziemi dlatego podano liczbę wszystkich pozwoleń z tego obszaru	Dane PGW WP	- weryfikacja posiadanych przez te podmioty pozwoleń wodnoprawnych
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	1	Dane własne	Otrzymywanie zawiadomień o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy w sprawach o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i sprzeciwu oraz dokonywanie oceny zasadności przedłużenia terminu załatwienia sprawy

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy zostanie przekazany do opiniowania i konsultacji publicznych z 21-dniowym terminem zgłaszania uwag m.in. następującym podmiotom:

Opiniowanie:

- 1) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy,
- 2) Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy,
- 3) Instytut Rybactwa Śródlądowego – Państwowy Instytut Badawczy,
- 4) Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy;
- 5) Inspekcja Ochrony Środowiska,
- 6) Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- 7) Państwowa Rada Gospodarki Wodnej,
- 8) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- 9) Wojewoda Zachodniopomorski,
- 10) Wojewoda Śląski,
- 11) Wojewoda Dolnośląski,

- 12) Wojewoda Lubuski,
- 13) Wojewoda Opolski,
- 14) Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
- 15) Marszałek Województwa Śląskiego,
- 16) Marszałek Województwa Dolnośląskiego,
- 17) Marszałek Województwa Lubuskiego,
- 18) Marszałek Województwa Opolskiego,
- 19) Państwowa Rada Ochrony Przyrody,
- 20) Rada Żeglugi Śródlądowej,
- 21) Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu,
- 22) Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Bydgoszczy,
- 23) Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie.

Konsultacje publiczne:

- 1) Fundacja Konstrukttywnej Ekologii ECOPROBONO,
- 2) Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych,
- 3) Polski Związek Wędkarski,
- 4) Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Budownictwa,
- 5) Śląskie Zrzeszenie Producentów Ryb w Katowicach,
- 6) WWF Polska,
- 7) Związek Producentów Ryb,
- 8) Towarzystwo Gospodarcze Elektrownie Polskie,
- 9) Klub Przyrodników,
- 10) Koalicja ratujmy rzeki,
- 11) Instytut na Rzecz Ekorozwoju,
- 12) Fundacja Greenmind,
- 13) Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa,
- 14) Centrum Prawa Ekologicznego,
- 15) Krajowa Izba Gospodarcza,
- 16) Polska Izba Przemysłu Chemicznego,
- 17) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność" (NSZZ "Solidarność"),
- 18) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ),
- 19) Forum Związków Zawodowych (FZZ),
- 20) Związek Polskich Armatorów Śródlądowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw i interesów związków pracodawców, projekt nie będzie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.), wobec czego nie będzie wymagał zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego.

Projekt będzie podlegał opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa, w tym:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PGW WP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
służby państwowe (państwowa służba geologiczna, państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna i państwowa służba do spraw bezpieczeństwa budowlanych piętrzących)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	- 89, 839	- 186 ,	- 305 ,54	- 294 ,82	- 136 ,16	150 ,	216 ,40	320 ,	218 ,78	106 ,65	0	0

		410	4	1	8							
Budżet państwa, w tym:		- 186 ,41 0	- 305 ,54 4	- 294 ,82 1	- 136 ,16 8	150 ,90 6	216 ,40 8	320 ,03 1	218 ,78 4	106 ,65 3	0	0
PGW WP	- 89, 839	- 186 ,41 0	- 305 ,54 4	- 294 ,82	- 136 ,16 168	150 ,90 6	216 ,408	320 ,03 1	218 ,78 4	106 ,653	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	89, 839	186 ,41 0	305 ,54 4	294 ,82	136 ,16 8	150 ,90 6	0- 216 ,40 8	- 320 ,03 1	- 218 ,78 4	- 106 ,65 3	0	0
Budżet państwa, w tym:		186 ,41 0	305 ,54 4	294 ,82	136 ,16 8	150 ,90 6	- 216 ,40 8	- 320 ,03 1	- 218 ,78 4	- 106 ,65 3	0	0
PGW WP	89, 839	186 ,41 0	305 ,54 4	294 ,82	136 ,16 8	150 ,90 6	- 216 ,40 8	- 320 ,03 1	- 218 ,78 4	- 106 ,65 3	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Wejście w życie projektowanej ustawy w zakresie zmian w ustawie o rewitalizacji rzeki Odry nie wywoła skutków finansowych w zakresie finansowania lub dofinansowania zadań z katalogu inwestycji PGW WP niezbędnych do poprawy środowiska wodnego rzeki Odry i jej zlewni. Zakłada się pozyskanie środków z budżetu państwa poprzez zwiększenie limitu wydatków na dotacje celowe w części dotyczącej gospodarki wodnej w wysokości 1 185 726 020,47 zł.
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>1. Uchylenie przepisów określających katalog inwestycji dla Odry oraz wskazanie nowego katalogu działań, nie wymaga zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania na obecnym etapie. Zmianie ulega podział wydatków na poszczególne lata z zachowaniem ogólnej kwoty dofinansowania tych działań. Zakłada się pozyskanie środków z budżetu państwa poprzez zwiększenie limitu wydatków na dotacje celowe w części dotyczącej gospodarki wodnej w wysokości 1 185 726 020,47 zł, z podziałem na następujące lata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2025 r. – 6 200 000,00 zł; 2) 2026 r. – 34 512 862,06 zł; 3) 2027 r. – 45 822 931,06 zł; 4) 2028 r. – 41 958 751,06 zł; 5) 2029 r. – 44 448 126,06 zł; 6) 2030 – 150 905 951,36 zł; 7) 2031 – 216 408 011,90 zł; 8) 2032 – 320 031 011,90 zł; 9) 2033 – 218 784 911,60 zł; 10) 2034 – 106 653 463,47 zł. <p>Szczegółowy opis wydatków w tym zakresie przedstawia załącznik nr 2 do OSR.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wejście w życie przedmiotowego projektu nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt nie wpływa na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych.						
Niemierzalne	–	–						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Poprawa stanu wód rzeki Odry, odbudowa życia biologicznego oraz przywrócenie rzeki do stanu sprzed katastrofy ekologicznej z 2022 r. możliwie bliskiemu stanowi naturalnemu, będzie pozytywnie oddziaływać na życie społeczne w szczególności na obszarach sąsiadujących z tą rzeką.</p> <p>Poprawa ochrony przed powodzią mieszkańców powinna pozytywnie wpłynąć na bezpieczeństwo społeczeństwa zamieszkujących tereny narażone na wystąpienie powodzi.</p> <p>Analiza obciążeń związanych z wprowadzeniem obowiązku cyklicznego przeglądu pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych została przedstawiona w załączniku nr 3 do OSR.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:
Przewiduje się wprowadzenie uproszczonego trybu uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na realizację nowych działań służących samooczyszczaniu się rzeki Odry poprzez skrócenie czasu uzyskiwania pozwolenia, zgłoszenia lub decyzji lub zastosowania przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 274).
Uproszczony tryb uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na realizację działań polega na:
- skróceniu czasu na zgłoszenie sprzeciwu z 30 na 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia wodnoprawnego organowi właściwemu w sprawach zgłoszeń wodnoprawnych, oraz z 30 na 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia robót na obszarach form ochrony przyrody,
- skróceniu czasu na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach do 60 dni od dnia złożenia wniosku (w praktyce ten termin wynosi kilka miesięcy w sprawach szczególnie skomplikowanych).
Należy jednak wskazać, że skrócenie ww. terminów nie będzie dotyczyło wszystkich planowanych inwestycji, gdyż część inwestycji np. wymaga zgłoszenia wodnoprawnego ale nie wymaga pozwolenia wodnoprawnego.
Nastąpi zwiększenie liczby obowiązków po stronie PGW Wody Polskie, urzędów marszałkowskich i starostów, którzy będą prowadzić cykliczny przegląd pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń wodnoprawnych.
Cykliczne przeglądy pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych będą wpływać na podmioty posiadające przedmiotowe pozwolenia w obszarze dorzecza Odry. Przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na wprowadzanie ścieków do wód a także realizacji tych pozwoleń, ze szczególnym uwzględnieniem ilości zrzucanych ścieków w odniesieniu do aktualnego przepływu wody w rzece Odrze, na obszarze zlewni rzeki Odry, będzie wykonywany co najmniej raz na 2 lata. W wyniku przeglądu tych pozwoleń może okazać się, że część pozwoleń może zostać cofnięta lub ograniczona w celu zapobieżenia zagrożeniu osiągnięcia celów środowiskowych na podstawie art. 415 lub art. 417 ustawy – Prawo wodne.

Dla obecnych inwestycji zaliczanych do kategorii „inwestycji dla Odry” nastąpi wydłużenie prowadzonych postępowań z uwagi na uchylenie dla tych inwestycji uprawnień inwestycyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia
 mienie państwowe
 inne:

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Rozwiązania postulowane w projekcie ustawy powinny wywrzeć pozytywny wpływ na środowisko naturalne z uwagi na poprawę stanu środowiska rzeki Odry. Proponowane rozwiązania prawne, w szczególności działania o charakterze renaturyzacyjnym i zmierzające do jak najszybszego oraz najefektywniejszego samooczyszczania się wód rzeki Odry, powinny przyczynić się do polepszenia stanu wód tej rzeki. Pozytywny wpływ regulacji na rozwój regionalny będzie związany z zapotrzebowaniem na usługi realizowane w procesie działań renaturacyjnych.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że przepisy wejdą w życie, co do zasady, po upływie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów prowadzonych działań przez:

- wyniki monitoringu hydrologicznego;
- wyniki cyklicznych przeglądów pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załącznik nr 1 – analiza wyników środowiskowych zanieczyszczenia rzeki Odry

Załącznik nr 2 – szczegółowy opis w zakresie zmian wydatków inwestycyjnych realizowanych przez PGW Wody Polskie

Załącznik nr 3 – analiza obciążeń związanych z wprowadzeniem obowiązku cyklicznego przeglądu pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych